

Пише: Александар Дугин
среда, 23 новембар 2011 16:46

У новинама *Известија*, 4. октобра, био је публикован програмски чланак премијера Русије Владимира Путина о стварању Евроазијског савеза. Како произилази из теза које је Путин предложио, Евроазијски савез, по аналогији са ЕУ, биће јединствен економски простор у којем ће миграционе и пограничне баријере бити уклоњене, и према томе, било који грађанин земаља које улазе у Саве, моћи ће да осети привилегије. Филозоф и идеолог евроазијства Александар Дугин Путинов чланак "Нови интеграциони пројекат за Евроазију – будућност која се данас рађа" окарактерисао је као "апсолутно исправан"», видевши у програму вероватно будућег председника Русије, одраз својих идеја које је он доследно промовисао током многих година. Портал "Евроазија" објављује интервју са Александром Дугином, у којем се идеолог подробније задржава на неким аспектима будућег Евроазијског савеза.

У којој би мери ЕврАзЭС (*Евроазијска економска заједница*, прим. Н.В.) могао да постане прво језгро новог политичког савеза? Какве би форме могао или би требало да преузме овај савез – форму конфедерације независних држава или централизоване структуре?

ЕврАзЭС и Царински савез могу да се посматрају као економска основа Евроазијског савеза. Састав држава које улазе у те интеграционе структуре и јесте језгро Евроазијског савеза. Али, сам пројекат Евроазијског савеза јесте пројекат управо политичке интеграције. Шта би он могао да постане? То је отворено питање. Нурсултан Назарбајев предлаже да се понови модел ЕУ, он је чак написао и Устав Евроазијског савеза, потпуно копирајући европски. Зато Ваше питање рађа ново питање – шта је то ЕУ, узимајући за основу конфедерацију – национална држава или нека нова форма организације политичког простора, на пример, "држава постмодерне", како је предложио Роберт Купер.

Пише: Александар Дугин
среда, 23 новембар 2011 16:46

Сматрам да је за Евроазијски савез потребна особена политичка теорија – теорија мултиполарног света. У њој, као субјекти или актери, треба да иступе не традиционалне државе модерне (у духу Вестфалског система), него цивилизације. Цивилизација као савез. Зарад тога је неопходно извршити ревизију свег постојећег међународног система. Евроазијски савез треба да постане нов политички тип, који има одређене црте конфедеративне државе, основане на супсидијарности и на широкој аутономији региона, али заједно с тим, и одређене црте стратешког централизма, својственог империјама класичног типа.

Идеја Евроазијског савеза јесте идеја алтернативне постмодерне, која се разликује и од државоцентричне модерне, и од предмодерних империја. Главна разлика од предмодерних империја садржи се у томе, што ће принцип организације међународног система по цивилизацијском обележју постати рационални конструкт, који се промишља и описује у техничким терминима. Постоји цивилизација као инерција, а постоји и као пројекат. Евроазијство предлаже управо пројекат. То јест, то је чврстом вољом исконструисани циљ.

Многи се на Западу боје, да Евроазијски савез може опет да постане понављене старе руско-совјетске империје. Шта ће, по Вама, бити у њему ново?

То је исправно питање. Да, Евроазијски савез биће обнова руско-совјетске империје, али у том истом степену, у којем је ЕУ препород каролиншке империје Карла Великог. У случају Евроазијског савеза, главне разлике у односу на царску Русију и СССР, састоје се у томе, што то неће бити православно-монархистичка и марксистичка држава. Идеолошке, политичке и правне разлике, према томе, толико су велике, да оне у Европи, који се тога боје, можемо сматрати незналицама у политичким наукама или просто проамеричким атлантистима, који се баве грубом политичком пропагандом.

Искуство ЕУ, основане на чистом монетаризму, показало се неуспешним. Ви тврдите, да Евроазијски савез треба градити на другим основама, да би се заштитио од сличних грешака? Ако је то тако, које су то основе?

Такође добро питање. На примеру кризе ЕУ видимо, да за солидну интеграцију економија није довољна. Ако нема заједничког политичког пројекта, ако нема јасне геополитике, немогуће је створити било шта поуздано. И при изградњи Евроазијског савеза, то треба узимати у обзир. Зато, почињати треба, са грађењем теорије

мултиполарног света, а не са техничким корацима економске интеграције.

Евроазијство лежи у основи идеје Евроазијског савеза. То је посебна политичка филозофија – није националистичка, није комунистичка, није монархистичка, није носталгичарска, није реваншистичка, али није ни либерална. Она се најпрецизније описује терминима Четврте политичке теорије (није либерализам, није комунизам, није фашизам). Евроазијска идеологија, Четврта политичка теорија, теорија мултиполарног света, а такође и пропратни геополитички, филозофски и социолошки правци, као и теорије из сферâ међународних односа, антропологије и етнологије, активно се данас разрађују у Русији, у најбољим академским институтима, нарочито, на МГУ (Московски државни универзитет, прим. Н. В.).

Све то и чини нови фундамент интеграције, где класични инструментаријум политичких наука дели суседство са новаторским идејама, делимично са постмодерним и конструктивистичким (критичким у погледу либералне демократије, америчке хегемоније и индивидуалистичке глобализације), а делимично са, у новом кључу ревидираним принципима традиционализма и револуционарног конзервативизма.

Као главни представник евроазијства, како Ви видите хоризонте тог Савеза? Какви ће бити будући односи са Западном Европом с једне стране, и са Кином, с друге?

Евроазијски савез је могућ само у радикално новим условима међународног система. Не може да постоји нити у глобалном («бесполарном» – по Ричарду Хаасу) свету, нити у условима униполарне америчке хегемоније (Роберт Цилпин). Ако мултиполарни свет буде створен, онда ће Европа и Кина у њему бити самостални полови. Задатак Евроазијског савеза, као још једног, и такође самосталног пола, јесте да се изграде партнерски односи са њима, и да се не дозволи ситуација у којој би Европа и Кина постали стратешки савезници САД. И ипак, Европа и Кина су две сасвим различите од Евроазијског савеза цивилизације. Са њима се може и треба друговати, али вредносни системи су толико различити, да треба постојати не синтеза, већ дијалог.

Ви сте писали, да се Евроазија налази између Степе и Шуме. Ми, Италијани, себе замишљамо као нешто што се налази између средоземноморске «мрље» и централно-европске Шуме. Наравно, то су две различите геополитичке реалности, али зар не би могле оне да се сусретну?

Пише: Александар Дугин
среда, 23 новембар 2011 16:46

Тек што сам завршио врло важну књигу «Геополитика Русије». До ње, нико није писао ништа слично. Када сам радио на књизи, схватио сам, да потпуна и веродостојна «Геополитичка историја Европе» једноставно не постоји, нико је није написао. Карло Терачано, Франсоа Туал, Ив Лакост, и други европски геополитичари много су урадили, али генералног делâ о структури геополитике целокупне европске историје – од Пелопонеског рата, Пунских ратова, до нашег времена, нема. А оно би могло и требало да постоји. У њему, геополитички идентитет Италије био би схваћен у општем контексту.

Немогуће је упоређивати геополитику Италије и геополитику Русије. И Копно, и Шума, и Море, испуњавају овде различите функције, имају различит концептуални садржај (у оригиналу – *нагрузка*, што значи терет, прим. Н.В.). Италија – то је врло важан пол – од Рима до садашњег времена, у различитим својствима, и са различитим функцијама у различитим историјским етапама. Ово захтева подробно осмишљавање, систематизацију, пре него што се почне говорити о паралелама са геополитиком других региона. Русију је коректније упоређивати са Европом у целини, а не са неком засебном европском државом. Русија – то је посебан континент, цивилизација са потпуно самобитним својствима. Можемо је назвати «другом Европом», али тада се «ова Европа» мора или заборавити, или освојити.

Може ли криза ЕУ да отвори нове просторе за тек рађајући Евроазијски савез?

Могуће. Ствар је у томе, што је Источна Европа разочарана у ЕУ. Грчка је спремна да отпадне. Турска не рачуна озбиљно на улазак. Зато се на истоку Европе формира одређени цивилизацијски вакуум. Сматрам, да се мора, баш тако – оформити пројекат Велике Источне Европе, као самосталне геополитичке зоне – прелазне, између Западне Европе и Евроазије. Православне земље (Грчка, Бугарска, Румунија, Србија, Македонија и Црна Гора), словенске државе (Пољска, Чешка, Словачка, Хрватска и Словенија), по коренима угро-финска Мађарска, и Турска на југу – које припадају Великој Источној Европи – потенцијални су партнери управо Евроазијског савеза. Тешко да ће та зона заиста бити интегрисана у Евроазију, али цивилизацијски идентитет Велике Источне Европе биће нешто прелазно између Евроазије и Западне Европе, 50% на 50%.

Сада о Вашингтону. Како ће по Вашем мишљењу да реагује садашња америчка администрација на стварање Евроазијског савеза. Из перспективе промене екипе у Белој кући, какви би могли да буду односи Русије и САД?

Однос САД према Евроазијском савезу, при ма којој администрацији, биће радикално и отворено непријатељски. Стварање Евроазијског савеза директно противречи прихваћеној стратегији националне безбедности САД, усмереној ка супротном циљу – недозвољавању појављивања на територији Евроазије политичке, економске и војно-стратешке формације, способне да ограничи контролу Сједињених Држава над том зоном. То је записано у «Упутству за планирање одбране» Пола Волфовица (1992. год.), и затим, у длаку поновљено у основним документима САД о стратешким перспективама.

Стварање Евроазијског савеза означава демонтажу америчке хегемоније и прелаз ка изградњи мултиполарног света. У том мултиполарном свету, САД могу остати велесила, али само регионалних димензија, а не светских. За то, у Вашингтону, нико изгледа није спреман. Значи, одвијаће се најистинскија борба атлантизма против евроазијства (која се ни за тренутак и онако не прекида). Велики рат континената.

И најзад, како ће стварање Евроазијског савеза утицати на нови баланс геополитичких и геоекономских снага у свету?

Евроазијски савез је кључни пол у мултиполарном свету. Како у стратешком и политичком, тако и у економском смислу. Очигледно да је данас најјача страна Евроазије енергетика, природни ресурси. Велики значај имају нуклеарно оружје и гигантске територије. Све ово ствара импозантан геоекономски потенцијал. Али, у то исто време, Евроазијски савез нема довољно приступа високим технологијама, индустријског потенцијала, нема динамике техничког развоја, довољне размере потрошачког тржишта. То га чини зависним од Европе и Азије. Али не и од САД.

Зато, зарад успеха у стварању Евроазијског савеза, неопходно је евроазијско-европско и евроазијско-кинеско партнерство. «Велика Европа од Лисабона до Владивостка» (како је писао Владимир Путин) и оса Москва – Пекинг. Осим тога, за Евроазијски савез велики значај има партнерство са исламским светом, Латинском Америком, земљама пацифичког региона и Африке. Све су то потенцијални полови мултиполарног света.

Сваки има своје плусеве и минусе, дефицит овог или оног ресурса. Заједно, на основу дијалога цивилизација, ми смо способни да изградимо уравнотежен и правичан светски

Пише: Александар Дугин
среда, 23 новембар 2011 16:46

поредак. Хоће ли у њему бити искључени конфликти? Не. Они су увек могући. Ипак, увек има начина да се они избегну, да се уместо рата и судара цивилизација пређе на њихов миран дијалог. У судару цивилизација нема никакве судбоносности.

Глобализација и Pax Americana дају нам пример крвавих злочина, интервенцијâ, масовних убистава (Србија, Ирак, Авганистан, Либија). Избор није – рат или мир? Већ – какав рат и какав мир? Рат и мир, између кога, у име чега и у каквим условима? И такође, како учинити свет правичним (мултиполарним) и стабилним, а од рата прећи на дијалог? Не на основу потпуне истоветности и насилног увођења демократије – како сматрају либерали у међународним односима, већ на основу признања правâ другог (друге цивилизације) да буде други, различит, несличан, а да за то не заслужује «казну» и «уништавање».

Треба се научити грађењу међународног система на основама широке и промишљене социјалне и културне антропологије, а не на бази западног америчко-европског културног расизма, колонијал-либерализма и тоталитарног универзализма чисто западних (индивидуалистичких, тржишних, капиталистичких) вредности.

Разговор водио – Даниеле Ладзари (Италија)

Извор: <http://www.evrazia.org/article/1828>

Превео са руског – Небојша Вуковић